

CAPÍTOL 2. MECANISMES

1. OBRINT LA CAIXA NEGRA

Els filòsofs de la ciència consideren que l'explicació consisteix en una llei general. Explicar un esdeveniment un conjunt de condicions inicials amb una afirmació que diu que quan es donen aquestes condicions s'esdevé un esdeveniment de tal tipus.

Objeccions:

1. Encara que es pugui tenir una llei general de la qual es pugui deduir el què cal explicar, no sempre s'arriba a una explicació, per ex. en els casos de **correlació i necessitat**. per resoldre aquest tema normalment cal recórrer als "mecanismes" en el sentit de **cadena causal**.

Mai podem estar segurs que hem trobat una variable de control que resolgui el problema per tant com més en provem millor. Tot i així quan menys abstractes són les afirmacions que lliguen fenòmens més a prop som de trobar un mecanisme que sigui alguna cosa més que una correlació.. L'exemple d'Elster sobre la relació entre atur i guerra és prou interessant. (p. 33-34)

2. **Com** es produeix la relació causal. En el cas de la llei de la gravetat, es podien fer previsions molt exactes del moviment dels cossos, però fins que es va formular la teoria de la relativitat general no es va trobar el mecanisme.

2. MECANISMES

Les lleis generals de l'economia com la de **l'oferta i la demanda** o de **d'Engels**- quan la renda augmenta la proporció de diners gastats en alimentació decreix-- són molt febles. No poden predir la magnitud del canvi sinó només la direcció del canvi. També poden ser enganyoses si no es coneix per exemple com els **diferents individus** reaccionen als canvis en els preus de les coses

Qualsevol regularitat en ciències socials s'ha de recolzar per ésser explicativa en l'individu, és a dir en **l'individualisme metodològic**, i això implica que **la psicologia i potser la biologia tenen coses a dir. (Elster menysté les possibles aportacions de la biologia sobre el tema, és rebec als nous corrents)**

2.1 Mecanismes

- **Atòmics: Reaccions psicològiques elementals que no poden ser reduïdes a un altre mecanisme en el mateix nivell**
- **impredictibles: Pautes causals que ocorren freqüentment i són recognoscibles les quals són activades sota condicions desconegudes o amb conseqüències indeterminades.**

ex alguns fills de pares alcohòlics esdevenen alcohòlics i altres refusen totalment l'alcohol. El mecanisme és fer el que els pares fan o fer el contrari. No podem predir què faran però quan ho observem poden sospitar el per què. Recórrer al conformisme o a l'anticonformisme no ho explica tot però és una pauta molt general que ajuda a entendre la conducta d'un infant en relació a l'alcohol. *(La biologia ha explicat que hi ha gens que tenen al·lèls que s'expressen diferent en igualtat de circumstàncies, per ex. en relació al consum de tabac.)*

Pautes causals que ocorren freqüentment.

Sovint els **proverbis** que han sofert el filtre de varies generacions són millors que les lleis generals perquè mostren les dues possibilitats d'unes mateixes circumstàncies.
“L'absència fa que l'afecte augmenti” <--> “Lluny de la vista lluny de la ment”
“Els iguals s'atreuen” <“els diferents s'atreuen”

Altres no són capturats pels **proverbis**

Spillover effect: Durant les vacances ha d'estar molt actiu en lleures igual que en el treball”

Compensació: Durant les vacances no far res per relaxar-se de l'activitat de la feina. A l'actualitat encara no tenim certesa sobre si “mirar molt la violència televisiva estimula la conducta violent en els infants” (spillover efect) o bé “Fa que en la conducta de la vida real siguin menys agressius” Compensació.

El mateix passa en conductes col·lectives com la caritat o la participació en reivindicacions o protestes.

a) que són activades sota condicions desconegudes

Encara que no tinguin l'oposat els proverbis s'ajusten més a la idea de mecanisme que de llei general. Ex: “Creiem més fàcilment el que esperem (**pensament desideratiu**) o temem” (**Pensament contramotivat**)

Preferències adaptatives (raïms amargants) **Preferències contra adaptatives** (la casa del veí és més maca)

La genuïna autonomia comporta la independència entre desigs i creences.

No podem saber quines condicions activen una resposta o l'altra,. (*Tot i que es pot investigar la personalitat, les condicions inicials etc. Ell mateix fa notar que això no és la física quàntica.*

b) amb conseqüències indeterminades.

Sovint cal dilucidar quin és l'efecte net: si es compensen, si la població barreja individus diferents en personalitat.

A vegades les mateixes condicions poden activar conseqüències diferents

“La necessitat genera oportunitats” “És car ser pobre”

Les conductes tenen a veure amb els Desigs i les Oportunitats.

(*A nivell agregat és un clàssic de la bona sociologia: Efectes perversos i ordre social de Boudon.*)

L'efecte de **Dotació i Contrast** lligat a la memòria del bon restaurant pot jugar a la mateixa persona un efecte contradictori (suma 0) D Tant bé que m'ho vaig passar em dona alegria i m'ajuda a viure. Em fa pena que hagin disminuït tant les oportunitats.

Psicologia del tirà: si pressiona molt els súbdits s'ajupen per por, però si passa la ratlla augmenta l'odi i fan un revolta.

Els que voten a favor del **desvalgut o cavall perdedor** i els que es deixen arrossegar pel **cavall guanyador**.

Tots aquest arguments juguen a favor de l'individualisme metodològic

2.2. MECANISMES MOLECULARS

Els mecanismes atòmics funcionen com elements (building blocks) de mecanismes més complexos que impliquen interacció en grups.

“A tots els corrals hi ha una cabra boja” . Si en un grup hi entra una cabra boja explotarà a totes les altres.

- L'exemple d'un departament universitari on hi ha un "spoiler" (que vol fer impossible que un altre guanyi una oposició encara que ell no tingui oportunitats de guanyar-la, les conseqüències acostumen a ser molt dolentes, discussions interminables, necessitat de recórrer a formalismes etc. fins al punt que hi pot haver una reacció centralitzadora del poder per poder seguir funcionant. (op.cit. p.43) (Es pot aplicar als aprofitats)
- Quan falla la democràcia en relació a les normes socials, un efecte **de compensació** és recórrer a la religió, també pot passar que la situació **es desbordi** i es produeixi una lluita forta contra tot tipus d'autoritat.

2.3 Mecanismes i lleis

Algunes vegades coneixent bé els mecanismes es poden arribar a formular lleis de tendència (febles), si som capaços de definir **les condicions** que produeixen un resultat o un altra.

Ex. Els regals a vegades produeixen satisfacció i a vegades enuig. Aquests mecanismes podrien ajuntar-se en una llei de tendència: "Un petit obsequi genera una obligació, però un de gran un enemic"

2.4 Interacció entre les causes

Les ciències socials es troben amb problemes d'interacció sovint i els resolen de manera additiva a partir del producte de les dues variables: $Z = X + Y + X*Y$. No sempre és possible aquesta solució, a vegades més val treballar en un problema concret i fer la hipòtesis de la cadena causal de mecanismes, sense necessitat de crear un model "Ad hoc" per quedar bé a l'hora de publicar l'article.

Segurament no acabem d'entendre que és la multicausalitat.